

Biografie Roelf Bartels

Roelof Hinderikus (Hendrikus)

Bartels, roepnaam Roelf werd geboren op 25 september 1868 te Groningen en hij vestigde zich op 21 januari 1925 aan de Wijckerbrugstraat 5-b te Maastricht. Op 14 december 1942 werd hij vermoord in het Duitse concentratiekamp Neuengamme; hij werd 74 jaar.

Zijn eerste huwelijk afgesloten op 10 december 1903 met Johanna Kool werd op 21 juli 1924 ontbonden door de rechtbank in Rotterdam.

Roelf Bartels, koopman zijn tweede huwelijk vond plaats op 26 augustus 1925 in de gemeente Heer en Keer met de 21-jarige Maria Hubertina Catharina Pöttgens; zij werd geboren op 31 maart 1904 te Eijgelshoven en overleed op 12 mei 1943; zij was 39 jaar en modiste van beroep.

De Heggenstraat 3 te Maastricht, de latere textielfabriek van Roelf Bartels, was in 1931 een winkelhuis met tuin en magazijn en lag nagenoeg op de hoek met het St.

Amorsplein. In het pand was gevestigd een winkel in slagartikelen onder de naam Jules Bidlot & Zn. Begin mei 1931 werd het bedrijf opgeheven en gepubliceerd door de Kamer van Koophandel en Fabrieken in de Limburger Koerier.

Op 10 maart 1931 werd het pand met aangehoorigheden openbaar verkocht door notaris Bauduin in het hotel "Aux Pais Bas".

Vanaf midden 1931 werd in het pand aan de Heggenstraat 3 "Het Tricotagehuis" een machinale brei-inrichting gevestigd met een tweede winkel aan de St. Maartenslaan 44-b te Maastricht. Beide zaken maakten onderdeel uit van de Handelsonderneming "Tari" waarvan Roelf Bartels de eigenaar was.

Direct na aanvang van de Duitse bezetting werd door Pierre Dresen, Dirk Hage en Roelf Bartels de militaire verzetsgroep Dresen/Hage opgericht. Later tijdens de Duitse bezetting werd aan de militaire tak een civiele tak toegevoegd waar het illegale blad de "Oranje Koerier" werd gemaakt en verspreid. De verzetsgroep dankte hier zijn naam aan.

Dit verhaal over Roelf Bartels loopt parallel met de biografie van Hendrik Meulensteen en Tom Engeln; zij zaten allen in

dezelfde verzetsgroep en werden rond het dezelfde datum gearresteerd door de SD.

Groep Dresen/Hage/Bongaerts

De Groep-Dresen werd vernoemd naar Pierre Dresen een beroepsmilitair en Dirk Hage een douaneambtenaar (hulpcommies) aan de grensovergang Caberg bij het Belgische Smeermaas, was in oorsprong een militaire verzetsgroep, die zich toespitste op het inwinnen van militaire informatie, verzamelen van wapens en het plannen van sabotageacties. Bongaerts werkte met zijn verzetsgroep in Sittard en de Westelijke Mijnstreek.

Pierre Dresen wierf in 1^e instantie alleen onder oud-militairen, de Koninklijke Marechaussee en douaniers, maar de groep werd later uitgebreid met een civiele tak, die voor de verspreiding van illegale blaadjes en de verkoop van foto's van het Koninklijke Huis zorgdroeg, waardoor er voldoende geld binnenkwam om wapens te kopen. Een van deze verzetslieden was Roelf Bartels, eigenaar/fabrikant van textiel aan de Heggenstraat 3 te Maastricht.

De verzetsgroep had onder andere als ontmoetingspunt het achterkamertje van het schipperscafé aan de Franschensingel 65, dit was de weg die liep naar de Koninklijke Nederlandse Papierfabriek (KNP), het gemeentelijk slachthuis en de arbeiderswoonwijk Kreijjedorrep.

Het café was eigendom van de voormalig schipper en nu scheepsbevrachter Hendrik Meulensteen, dat hij samen met zijn echtgenote Engeline van Schijndel dreef. Het café lag tegenover de Veemarkt/ groentemarkt en het werkeloze stempellokaal, naast het café 'De Ossekop'.

Bij aanvang van de Duitse bezetting verrichtte Roelf Bartels al verzetsdaden, hij zag kans om in mei 1940 een zestigtal Belgische krijgsgevangenen een aantal dagen in zijn textiel fabriek aan de Heggenstraat 3 onder te brengen. Deze Belgische militairen waren ontsnapt na het luchtbombardement van de Engelsen op de Maasbruggen. Het lukt Roelf Bartels de soldaten naar België te brengen met hulp van andere ex-militairen.

Hij was reserveofficier in het Nederlandse leger en daardoor verzetsstrijder bij de militaire verzetsgroep, Groep Dresen/Hage. Roelf Bartels nam samen met Pierre Dresen en Dirk Hage het initiatief tot het oprichten van de verzetsgroep Dresen/Hage. Het was Pierre Dresen die de contacten legde met andere verzetsgroepen in de regio Maastricht. In Roelf Bartels zijn fabriek stond op onregelmatige datums de stencilmachine waarmee illegale pamfletten en het illegale blad "Oranje Post" werd gedrukt. In het eerste nummer van de "Oranje Post" had Roelf Bartels een stuk geschreven dat de titel droeg; "Richtlijnen voor de Nederlandse Staatsburgers".

Roelf Bartels werd op 12 december 1941 door de SD na de inzet van de infiltrant V-Man Andreas Engwirda door de SD Aussendienststelle Maastricht samen met een groot deel van de verzetsgroep opgepakt en in 'Schutzhaft' naar het concentratiekamp Neuengamme gezonden waar hij werd vermoord.

Na de Duitse bezetting verklaarde de zoon van Roelf Bartels, O.J.A. (Otto) Bartels, bij de Politieke Recherche Afdeling te Maastricht, dat de Joodse verrader V-Man voor de SD

Herbert Goldschmidt vaak bij zijn ouders thuiskwam om afvalstoffen op te halen en dat zijn moeder hem niet vertrouwde.

Herbert Goldschmidt verklaarde tegen de Duitse inspecteur van politie Starker van het Deviezen Schutzcommando dat de textielfabriek van Bartels een goed renderende zaak was en dat Bartels een woning in eigendom bezat. Waarom hij dit zei blijft onbekend.